

نه ورۆزانه ی هه لپه ره ستان

ریتاس جاف

به یئیکه به هه له بردنی شیعر و هه لبه سستی کوردی یاخۆهۆنراوه ی فۆلکلۆری کوردی، لای میدیا، رۆژنامه و گوڤار، سترانییژ و مآله ره کوردییه کان، بووه به داب و باو و هه ریه که و چی له قازانج و به رژه وه ندییا بیئت، به هه مان شیوه ده سکاری شیعره که ده کات و وه ک ئه ژدیهاکییه که وت سه ر، پپوه ی ئه دا و ووشه و په یف و واژه ی بی تام و بی ناوه رۆک، ئه خاته نیو خانه ی ئه ده ب وله کوئی شیعره که دا پپی خوش بیئت، دایده نی و سلیش له وه ناکات نه وه ک هاکا رۆژی یه کی به رۆکی گرت اسه رباری ئه وه ، ئیدی بیر له وه ش ناکاته وه ، به و کاره ی چه نده زه بر له خه رمانه ی ئه ده ب و تۆره ی کوردییان خودی ناخی شیعره که و په یامه که ی، ده دات. ئه وه ش به لاره، شیعر و هۆنراوه ی وا هه یه له گیانییه موو تاکیکی کۆمه لدا جیی خزی کردۆته وه و بگره وه ک سیمۆلی نه ته وه و گه لیک، لای هه مووانیش پیروژه. وه بزانه راس نووسینه وه ی شیعر یان گه ران له دووی سه رچاوه ی سه ره کی، کاریکی ئه وه ند چه توون و پر زه حمه ت نه بیئت. سترانییژ و میدیا و رۆژنامه و گوڤار و مآله ره کوردییه کان

نابی ئه و حه ق و مافه به خۆ بده ن، له کویدا بۆ قازانج وه رژه وه ندییان بیئت، گیره شیوینی له ئه ده بدا بکه ن و سه رچاوه ی ئه ده بمان ، لی لیل بکه ن. جاری وایه تاکه ووشه ییک له هۆنراوه ییک دارۆل و ده وری سه ره کی ده بیئی و تیکدان و شیواندن و

ئاوه ژووکردنی هه مان په یف و ووشه، که لینی ئه خاته نیو دیواری ئه و هه لبه سته و خشتیکی لی ده ردینی که له حه قیقه تدا لابرده ن و ده رهیتانی هه ر خشت و به ردیکه و دیواره دیاره هارمۆنی و نه زم و ته کووزی دیواره که تیک ده شیوینی و وای لی دی، به جاری به سه ر یه کدائه یرووختی. هه موو تاکیکی نیو کۆمه لگه که ی کورده واری ، پر روونه دیب و تۆره وان یان ته نانه ت شاره زا به دونیایتۆره و وێژه ی کوردی نییه، هه ر بۆیه ئه وانه ی وان له نیو کار و چالاک ی ئه ده بیدا یاخۆ بۆ پرکردنه وه یروویه ره کانی رۆژنامه ، گوڤار و مآله ره کانیا، رووله گوشه ی ئه ده ب ده که ن، گه ر راسییژانه سه و داده گه ل ئه م به ش و پاره ی وێژه ی گه له که یان نه که ن، خه ساریکی گه وره له که لتووره که یان ده که وی کهله داهاتوودا هه ر وا سووک و سانا، قه ره بوو ناکریتته وه. زۆرن ژماری ئه و شیعر و هۆنراوه فۆلکلۆرییه ی

ئه م به ره سپاردوویه به و به ره و هینشتاش ته میکیانه سه ره وه ناییزی و پاشی تپیه رینی چه ندین سه دان، که س نه هاتوو و بللی ئه مه ئیدی کۆن بووه و ده بینویگه ری تیدا بکری، ئیدی چاره نووسی شیعر ی کلاسیک و هاوچه رخی کوردی ، بۆ خۆ بخوینه وه. ئه و جۆره هۆنراوه و هه لبه ستانه، دیاره ئه چنه خانه یگه نجینه ی ئه ده بی نیشتمانییه وه و پاراستنیان له سه ره مووان پر پیویسته. ئه وه تا ئه م به ینه له سه ره هۆنراوه که ی "دلدار" نه مر بکیش بکیش بوو هه ر مه پرسه. هه ر یه که و به جۆریمامه له ی له ته کدا ده کرد و به چه شن لیکی ده دایه وهله حالیک دا و شیعریک نالییم بۆ هه تا هه تای کورد، به لآزۆر ده میکه لامان وه ک سروودی نیشتمانی لی هاتوو وه هه ر چوار پیتج- پارچه که ی کوردستانا، له سه ر زاری

ورد و درستی کوردانه. هه موو گه لیک روونه ئه و مافه ی هه یه بۆ خۆ سروودیکی نه ته وه یی هه بیئت به لآم وه بزانه که س ئه و حه قه ی نییه دیواری پته وی شیعریک به سه ر یه کدا داته پیتی. ئه وانه ی شاره زایانه و به ئه نقه ست و له رووی ئاگییه وه تووختی ئه و کاره چه وته ده که ون، گه لی خویایه له هه ر جی و شوینیکی تر پیگیری و دیسان گری کویره ییک بکه ویتته نیو کاره که یانه وه. پر روونه به بی سی و دوو، روو ده که نه وه هه مان

کۆنه به زم یان چاکتره بلیم فیله که ی جاری جارانیان وپه نا بۆ هه مان چه کی کۆن ده به ن و هه ر به وه نده ش سه ر له جه ماوه ر ده شیوین و په له ییکی بۆریش، به نیوچاوانی ئه ده بی کوردییه وه ده لکین.

ئیدی وه ره و هه له که راس بکه وه ، بۆ خو ئه وپه ره که ییخوینه وه بزانه چه نده ی پئی ده چی لوای لی دی هه ره یه که و له هه مبه ر ئه وی دی، هه لویت

ده گری و که په نا بۆ به لگه ش ده بات، هه مدیس هه ر بوو له هه مان لیله سه رچاوه که ی ساخته ی ده س جه ماعه تده کات و هه ر به وه نده ش ، دوو هینده ی دی ، ته م ده که وپته سه ر رووناکستانه که ی ئه ده بی کوردی. وپرای ریژم بۆ هه موو سترانیژیکی کورد، هیشتاکه زۆرن

ژماری ئه و گۆرانی بیژانه ی له به ر ناشاره زا بوونبه گولجاره که ی ئه ده بی کوردی، به راستی تیکده ری ته ر و پاراوترین هه لبه سستی کوردین و له هه ر کویدۆش دامان ، ئیتر به لایانه وه گرینگ نییه باری ماناییشعیره که زه بری ویده که وی یان نا، به که یفی خو به یتی له شام و یه ک له شیرازی پیوه ده نووسین و گویشیانبۆ که رکه ده ن شل نییه، که به م کاره یان به ره یسبه ی کورد چه نده توشی سه ر لی شیواوی ده بیته ده کری بلیم ئاستی وشیاری و خوینده واریهه موو سترانیژیکی کورد یه کسان و به رانبه ر نییه و

هه نه ئه و گۆرانی بیژانه ی هیشتا به له وه رده سدابوونیه سه رچاوه ی هه لبه سته که ، به هه له ی ده خویننه وه، به لام له حاند میدیا یان سه نته ر و ماله ریکی کوردی، ناکری خو له گیلی بده ین و هه مان پاسای بۆ بیتینه وه. چونکه یه ک له ئه رکه پیویسته کانی بواری رۆژنامه گه ری ومیدیای کوردی، وردبینی و شاره زایتی له سه ر هه ستیاریکار و چالاک ی له و به ستین و مژاره دایه. به م رۆژانه به هه لگه وت له سووچیکی رۆژنامه ی "ئاشتی" چاپی تاران ، هی رۆژی دووشه مه 24 ره شه مه یسالی 1383 هه تاوی، بووپه ری 3، کورته بابیه تیکمه رچاوه که وت که داخوایکی ئه و رۆژنامه ی له خو گرتبوو وداوای له بووناکییر و شاره زایانی کوردی ده فه ره که ی "کرماشان و ئیلام" کردبوو، یا رمه تییان بده ن بۆ له چاپدانی

ژماره ییکی تاییه ت به و ناوه . چه ن دیری خوارتر، شیعیکیان له چاپ دابوو که وه بزانه زۆربه ی کوردان له میژه به هوی ده نگ ی

سترانیژی نیشتمانیه روه ر "ناسر ره زازی"، له شریتی (کاسیتی) "کرماشان" دا ، ئه و شیعه یان له به ره. به لام به ریوه به رانی به ریژی ئه م به ناو رۆژنامه کوردییهی ئامازه پیکردن به سه رچاوه که ی یان له زار خودیناسر ره زازی یه وه ، هاتوون و به لای خوینانه وه

نوئیه رییان به سه ر هه لبه سته که دا هیناوه و له چه نشوینیکه وه نابه رپرسانه ده سکارییان کردوو و ته نیابۆ به رژه وه ندی به رته سکی خو ، گه وره ترین

زه بریان له په یامی شیعه که داوه. کاری چه وت و دزیوی ئه وتۆ له لایه ن سه نته ریکی کوردییه وه زۆر جیی داخه و چه شنی چه واشه کارییه

له رۆژنامه گه ری کوردی دا، دلنایم ئه و به ریژه ییه رپرسی ئه و گوشه ی رۆژنامه که یه، بۆ خو ده زانیچ ریحانیکی کیلاوه و شیعه که ی به چه ده ردی ، بردوو!

رزگارکردنی کورد و کوردستان به هوی لاگری وپشتیوانی و داژداری کرماشان و ئیلام ، په یامی هه ره مه زنی شیعه که یه که دیاره رزگاری له قامووسیهه موو گه ل و نه ته وه تیک دا خاسما بۆ نه ته وه ی کورد که مه خابن رۆژگاریکی دوور و دریژه بنده ستیکومه تانی سه رده سستی وه ک ترک و فارس و عه ره به، پر پیروژه. که چی ئه و به ریژانه هه روا سووک و هاسانواژه و ووشه ی لیکدراوی "رزگارمان بوود" یان گۆپیوه بۆ "دلمان شاد بووت". داشکاندن و دابه زاندن و که مکردنه وه له نرخ و بایه خپیه یفی پیروژ مینا "رزگاری" بۆ واتا و ووشه ییکی لیکدراوی وه ک "دلمان شاد بوود"، دیاره کاسبی کردن به زوانی کوردییه و بی ریژییه ده رحه ق به و شیعه بگره به ویژه ی کوردیش. له که ییه وه هه ر کئ بۆ خو

ئه و حه ق و مافه ی ده س که وتوو ، بی لیپرسینه وه و

به ئاره زووی خو ، سه ر له به ری ئه ده بی کوردی، تیک بدات و که سیش لیی وه ده نگ نه یه؟!

شاعیر له و هه لبه سته دا رزگاری کوردستان ، گری ده دابه و ده مه وه ی که دوو بالی وه ک "کرماشان و ئیلام"

پال پشت و لایه نگر و داشداری بیت. "ناسر ره زازی" یه ک له و سترانیژانه ی کورده هه تا

به ئیستا له نیژیکه ی 30 سال خه بات و چالاک ی هونه ری و شوژشگێیدا، هه تا هاتوووه کاری ئه مرۆی له هی دوینی

پوخت تر بووه و یه ک له و ده گمه ن گورانییژانه ی کورده به وپه ری راس بیژییه وه مامه له ی له که ل هونه ره که ی

کردوووه و به دلنیاپیه وه ناسر ره زازی، ئه م هه لبه سته یله به ر په یامه مه زنه که ی ، هه لپژاردوووه. بویه له سه ر هه موو ده زگا و سه نته ر و میدیا و مالپه ریکیکوردییه ژیرانه و وشیارانه ، ره چاوی ئه و خاله گرینگه بکات و له هه ره و لیک ، ته می بخاته سه ر رۆچنه یئه ده بی کوردی، خو لا بده ن و بگره به گژیشیا بچن. ئه مه ئه و شیعره یه له رۆژنامه ی "تاشتی" دا له چاپ دراوه:

کرماشانه که م ئه ی خاک زیپرین
هاو زاراوه که ی به ده ره و خانه قین
جگرگۆشه که ی ئیلامی دیرین
نیشتمانه که ی فه رهاد و شیرین
یادگاره که ی ماد و ساسانی
تو سان شاره یل گشت کوردستانی
کرمانج بی سوران گوران یا که لهوړ
تو ئه رای ئیمه هه ر مه نییته دۆر
ناوت سه ر ره سته ی تاریخ ئیمه س
وه بی کرماشان کوردستان دی چه س
وه ختی ئیمه ی کورد "دلمان شاد بووت"
ئیلام، کرماشان داشدارمان بووت

ئه وه ش ده قی هه مان شیعره به گویره ی کاسیته که ی
کرماشانی کاک ناسر ره زازی:

کرماشانه که م ،ئه ی خاک زیپرین
هاو زاراوه که ی ، به دره و خانه قین
جگه ر گووشه که ی ئیلامی دیرین
نیشتمانه که ی فه رهاد و شیرین
یادگاره که ی ماد و ساسانی
تو سان شاره یل گش کوردسانی
کرمانج بیت،سوران،گوران یا که لهوړ
تو ئه رای ئیمه هه ر مینی ده دۆر
ناود سه ر رسته ی تاریخ ئیمه س

وه بی کرماشان، کوردسان دی چه س

وه ختی ئیمه ی کورد "رژگارمان بوود"

ئیلام، کرماشان، داشدارمان بوود

له سه رچاوه و ژێده ریکی دیکه شدا که ده ستم که وتوووه
ئه م هه لبه سته هه ره مان شیعره که کاک "ناسر"
به گۆرانی خویندووویه ته نیا به و توفیره که له به یتیک دا
له نیوئه م سه رچاوه دا له جیاتی :
کرمانج بیت، سووران، گوران یا که لهوړ

هاتوووه :

کرمانج بو، زازا، گوران یا که لهوړ

ئیوه بو خو له و نیوانه دا ده نگ بده ن.
جاریکی دی که لی ریزم هه یه بو هه موو قه له میکی
به رپرس و دلسوژ له حاند نیشتمانه که ی.
جگه له راستکردنه وه ی ئه و هه له ، هیچ نیازیکی دیکه م
نه بووه و زۆر ریز و حورمه تی تایبه تیشم بو هه موو
ده زگاییکی کوردی هه یه .

Renas caf@yahoo.com